

BIG

BROTTSFÖREBYGGARNA I GÄVLE

VERKSAMHETS- PLAN 2025

VERKSAMHETSPLAN 2025

Brottsförebyggarna i Gävle (BIG) utgår i sitt arbete från att olika former av destruktivt beteende, från barn och ungdomars sida, bottnar i att de inte fått eller får sina grundläggande sociala behov tillfredsställda.

Det mest framgångsrika sättet att förebygga missbruk, kriminalitet, social utslagning och utanförskap är att stärka individen genom ett främjande arbete som syftar till att höja dennes självkänsla, självkänedom och förmåga att i samspel med andra forma sitt eget liv utifrån egna förutsättningar och idéer. Det sker genom skapandet av mötesplatser där det finns möjlighet att bygga positiva relationer med vuxna och jämnåriga.

Ledord för all vår verksamhet är:
en gemensam värdegrund
samverkan
helhetssyn
långsiktighet

Arbetssätt

Vår roll är att i första hand stödja de vuxna som i olika sammanhang möter barn och ungdomar till och med gymnasieåldern. Detta genom att utveckla och stärka deras kompetens och medverka till att skapa arenor för samarbete.

BIG skall alltså vara ett stöd till ordinarie verksamhet när den genomför olika insatser, dvs. inte gå in och ta över, då detta oftast är kontraproduktivt. Våra insatser kan rikta sig till föräldrar, personal från förskolan, skolan, fritidsgårdarna, polisen, socialtjänsten, föreningsledare, ledare inom idrottsrörelsen, vuxenvandrargrupper m fl.

Arbetsmetoder:

utbildning
samverkan
information
konsultation
coachning
omvärldsbevakning samt att förmedla forskningsresultat

Vision

Gävle ska vara en trygg och inkluderande kommun för samtliga barn och ungdomar att växa upp i.

Styrdokument

BIG:s mål vilar på de värden som kommer till uttryck i FN:s [barnkonvention](#), de olika nämndernas mål, uppdrag och styrdokument, skolans olika [läroplaner](#) och [lagar](#), [diskrimineringslagen](#) samt de nationella [folkhälsomålen](#) och Riksidrottsförbundets styrdokument "[Idrotten vill](#)".

Mål

De övergripande målen med BIG:s insatser är att tillfredsställa barns och ungdomars behov av att bli sedda, hörda och bekräftade, men också av att finnas i ett sammanhang och möta gränser. De kortsiktiga målen formuleras utifrån de olika insatser vi gör.

Uppföljning

Verksamheten följs upp vid BIG-gruppens och ledningsgruppens möten.

Utvärdering

I huvudsak så är det BIG:s stöd till den ordinarie verksamheten och hur värdefullt man upplever det stödet som kan utvärderas när vi utvärderar BIG:s insatser. Den ordinarie verksamheten har i sin tur ansvar för att utvärdera sina egna insatser. För BIG är givetvis utfallet av dessa utvärderingar intressant att förhålla sig till och kan vara vägledande för nya insatser riktade till verksamheten.

Ekonomi

Verksamheten finansieras av styrning och stöd samt samtliga huvudmän.

Organisation och ledningsgrupp

- Anna-Karin Wågberg Sperring, Styrning och stöd Gävle, ordförande.
- Pernilla Dalborg, Enheten för social hållbarhet.
- Jens Gage, Styrning och stöd Gävle, Säkerhetsenheten.
- Nanny Hörnqvist, gruppledare BIG.
- Måns Jennehag, Polisen Gävle.
- Marie Olsson, Utbildning Gävle.
- Anders Stenberg, Polisen Gävle.
- Linda Williams Mattsson, Livsmiljö Gävle.
- Camilla Vallgren, Vårld Gävle.

BIG är en del Gävle kommuns brottsförebyggande arbete.

Figur 1 föreställer BIGs arbetsgrupp.

Personal från vänster

- Jonas Norström Pettersson, Livsmiljö Gävle.
- Stephan Gusenleitner, Livsmiljö Gävle
- Anna-Karin Eriksson, Utbildning Gävle
- Nanny Hörnqvist, gruppledare, Vårld Gävle.

TRYGGARE SKOLA

Trygghetsarbetet inom förskolan och skolan

Figur 2 föreställer lekande, skrattande barn.

Det övergripande målet med trygghetsarbetet är att skapa trygga och goda lärandemiljöer. Tyngdpunkten ligger på främjande och förebyggande insatser. BIG fortsätter att stödja skolor och förskolor i deras arbete med att främja

likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, vilket är en del av trygghetsarbetet.

BIG skall verka för att chefer och andra befattningshavare inom förskolan och skolan formulerar sitt behov av stöd. BIG genomför därefter olika stödinsatser.

Alla chefer har möjlighet att få personligt stöd i trygghetsarbetet. Vi har ett coachande förhållningssätt vid dessa insatser.

Vi sprider forskningsresultat och annat material, som berör värdegrundsfrågorna, till chefer och personal.

Gävlemodellen - skolans arbete mot mobbning

Figur 3 föreställer ett barn som sitter med ryggen mot en vägg med uppdragna knän och nedsänkt huvud.

Syftet med Gävlemodellen (GM) är att förena forskningsresultat med de krav som ställs på verksamheten i skollagen, diskrimineringslagen och läroplanen.

GM är inte ett färdigt program, utan respektive skolas insatser utgår från den egna skolans förutsättningar och aktuella behov.

GM är ett samarbete mellan Utbildning Gävle (UG), BIG och Högskolan i Gävle (HIG). Genom gemensamma praktiktäna forskningsansatser fortsätter vi utveckla samarbetet med HIG men även Regionen för att möjligheten att koppla en doktorandtjänst till GM.

Vi fortsätter med kontinuerligt stöd till och fortbildning av grund- och gymnasieskolans personal.

Insatser riktade till grundskolan och gymnasieskolan:

- Vi bjuder in skolledarna två gånger per läsår för enskild uppföljning av arbetet på den egna enheten. Vi använder oss av en modell med självskattning och reflektion.
- Utifrån verksamhetens behov kan vi skapa specialanpassade insatser.
- BIG förser Trygghetsteamerna, Personalutbildarna och skolledarna fortlöpande med nya forskningsrön och material mm.
- BIG kommer att genomföra ett antal nätverksträffar för skolledare, Trygghetsteam och Personalutbildare. Träffarnas syfte är erfarenhetsutbyte och kunskapspåfyllnad.
- Vid varje terminsstart genomför vi introduktionsutbildningar för nyanställda skolledare.
- Vid varje terminsstart genomför vi introduktionsutbildningar för nyanställd personal.
- Vid varje terminsstart genomför vi kompletterande utbildningar för de nya personer som skall verka som Personalutbildare.
- Vid varje terminsstart genomför vi kompletterande utbildningar för de nya personer som skall ingå i skolornas Trygghetsteam.
- Skolor som upplever att de behöver ett omtag och ny fart i sitt trygghetsarbete erbjuds stöd för att komma vidare.
- För att stödja skolorna med en bra kartläggning så har vi omarbetat Skolverkets enkätundersökning. Samtliga elever i grundskolan, ca 12 000, kommer att genomföra kartläggningen v.12 och v.42. Resultatet från kartläggningen bildar underlag för vilka insatser som respektive skola skall genomföra. Gymnasieskolorna administrerar själva sina kartläggningar.

- I samarbete med Bo-Erik Simonsson, kvalitetsutvecklare vid Utbildning Gävle, kommer vi i samband med att enkätresultatet presenteras erbjuda personalen stöd i hur man kan tolka resultatet.

GÄVLEMODELLEN

- 3. Styrdokument**
- FN:s Barnkonvention
 - Läroplanen kap.1.2
 - Skollagen kap.1, 5, 6
 - Diskrimineringslagen
 - Trygghetsplan UG
 - Arbetsmiljölagen
 - Brottsbalken
 - Socialtjänstlagen
 - Verksamhetens egna styrdokument

- 4. Forskningsresultat**
Bakgrund
- Övergripande faktorer:**
- Systematik
 - Hela skolan-ansats
 - Skolklimat
 - Elevers delaktighet
- Frångångsfaktorer:**
- Elever, aktiviteter för trivsel
 - Kartläggning, uppföljning, utvärdering
 - Trygghetsteam
 - Åtgärder mobbade/mobbare
 - Personalutbildning
 - Rastvaktssystem
 - Rel. främj. insatser mellan elever
 - Ordningsregler
 - Disciplinära strategier
 - Dokumentation av ärenden

- 5. Implementering**
- Hela skolan ansats, all personal
 - Strategimöte 1
 - Trygghetsteam
 - Personalutbildare
 - Kartläggning
 - Strategimöte 2
 - Utvärderings o planeringsdag
 - Processinriktade stödmaterial
 - Systematiskt kvalitetsarbete
 - Trygghetsplan
 - Trygghetspärmen

- 1. Målbild**
- Skapa ett gott skolklimat fritt från kränkningar, trakasserier, diskriminering och i en förlängning mobbning

- 2. Sammanfattning**
- Styrdokument + Forskning + Kartläggning =
Insatser o förhållningssätt
- Systematiskt kvalitetsarbete = alla skolor "sin egen" GM

- 6. Trygghetsplan**
- Främjande insatser
 - Aktiva åtgärder / förebyggande arbete
 - Kartläggning
 - Analys, orsaker, slutsatser, mål
 - Åtgärder, förebyggande/främjande
 - Uppföljning och utvärdering
 - Dokumentation
 - Inflytande elever/personal
 - Upptäcka, anmäla
 - Utredande och åtgärdande

- 7. Långsiktigt stöd**
- Enkätkartläggning 2 ggr/år
 - Nätverksträffar 2 ggr/år för:
 - Skolledare
 - Trygghetsteam
 - Personalutbildare
 - Enskild uppföljning med skolledare 2 ggr/år
 - Kompletterande digitala insatser för:
 - Nyanställd personal
 - Nya skolledare
 - Trygghetsteam
 - Personalutbildare

- 8. Forskning o ständig utveckling**
- Sammanfatta o sprida nya forskningsrön
 - Omsätta nya forskningsrön i våra insatser
 - Egen forskning tillsammans med HIG
 - Sprida goda exempel mellan skolor

- 9. Omfattning**
- Alla kommunala skolor och flertalet av friskolorna
 - 500 "nyckelpersoner" driver detta arbete
 - 13.000 elever F-3, 4-9, gy 1-3 är berörda
 - Hösten 2020 är Gävle (åk 4-9) 40% bättre än riket 2011

Figur 4 föreställer Gävlemodellens struktur och olika insatser.

Främjande arbete i skolan med normkritiskt perspektiv

Figur 5 föreställer ett fält fullt av blommor i olika färger som ser ut som en regnbåge.

BIG erbjuder skolpersonal en utbildning och material som ger verktyg för hur man kan arbeta med främjande insatser och ett normkritiskt perspektiv i skolan.

Främjande arbete syftar till att skapa en skola där alla elever kan växa, trivas och utvecklas, d.v.s. en skola med ett gott skolklimat.

Ett normkritiskt förhållningssätt handlar om att synliggöra och ifrågasätta normen, att få syn på de osynliga regler och förväntningar som styr oss samt att granska den egna positionen utifrån de rådande normerna.

Barn och ungas liv på nätet

Figur 6 föreställer skärmen på en mobiltelefon med ett antal olika appar för sociala medier t.ex. Facebook, Snap Chat och Tiktok.

- BIG kommer att erbjuda utbildning och information till föräldrar i frågor som handlar om barn och ungas liv på nätet. Utbildningen sker på respektive förskole- och skolenhet.
- Vi erbjuder ett årskursanpassade arbetsmaterial som handlar om hur skolan kan arbeta med att förebygga kränkningar och sexualbrott på nätet.

Nätverksträffar för elevrådsansvariga samt elevrådsutbildning

- Vi kommer att organisera nätverksträffar för kunskapspåfyllning och erfarenhetsutbyte mellan de vuxna som stödjer skolornas elevråd.
- Vi kommer i början av höstterminen erbjuda en uppstartsutbildning till alla elevråd på mellan och högstadiet.

Orosamtal med vårdnadshavare

Figur 7 föreställer en nalle som sitter ensam på en lerig väg och tittar bort i fjärran.

BIG kommer i samverkan med Familjestödet på socialtjänsten bjuda in personal från skola och förskola till utbildningen "Tala om oron". Utbildningen syftar till att ge redskap för hur man talar med vårdnadshavare när man känner oro för deras barn. Syftet är också att ge en fördjupad kunskap om anmälningsplikten och socialtjänstens stödinsatser. Utbildningen går även att få anpassad utifrån sin egen förskole-/skolenhet.

Trygghetsarbete i förskolan

Vi kommer att erbjuda olika utbildningsinsatser som syftar till att ge stöd i förskolornas trygghetsarbete. Det kan handla om förebyggande arbete mot kränkningar och diskriminering, normutmanande arbetssätt och anknytning i förskolan.

- Vi kommer under året att arbeta vidare med de planerade utbildningsinsatsen, ”Trygg i förskolan”, en HELA- förskolan ansats liknande den inom Gävlemodellen, som riktas till all personal i de kommunala förskolorna.

Gruppstärkande arbete i skolan

BIG kommer att erbjuda en utbildning för skolpersonal som syftar till att stärka trygghet, tillit och samarbete i elevgrupper. Utbildningsdagen bygger på teori om grupp-utveckling och på praktiska övningar som kan användas i t.ex. klassrum, skolgård eller gymnastiksal.

Figur 8 föreställer fyra tecknade figurer som håller i varsin pusselbit, vilken sitter ihop med de andras bitar.

Våldsprevention

Figur 9 föreställer en våldspyramid, dvs en beskrivning av våldets olika delar och dess möjliga utveckling om ingen säger stopp.

Våld tar sig många uttryck och former, bland annat i form av kränkningar, jargong och skojbråk. Det börjar ofta med sådant som vi inte direkt uppfattar som våld utan som på grund av normer och förväntningar har normaliserats. Forskning visar att våld går att

förebygga och vi vill arbeta för att våld aldrig uppstår.

- BIG kommer att erbjuda utbildning för skolpersonal i det våldsförebyggande programmet Mentorer i våldsprevention, (MVP). Programmet bygger på utbildning och dialog med elever i frågor som rör, våld, genus och åskådarperspektiv. MVP är anpassat för mellanstadiet, högstadiet och gymnasiet.
- Vi kommer att arrangera en nätverksträff för de som utbildat sig i MVP. Syftet är att erbjuda både kompetenspåfyllning

och möjlighet att utbyta erfarenheter med andra som arbetar med de våldsförebyggande programmen i kommunen.

- BIG kommer under året starta upp en pilotsatsning för att införa det våldsförebyggande programmet ”Tåget” i åk f-3 på fem skolor i kommunen.
- I samarbete med centrala elevhälsan erbjuder BIG en förebyggande utbildningsinsats för all personal i skolan ”Bemöta hot och våld i skolan”
- Vi kommer under året att erbjuda skolpersonal på lågstadiet en utbildning och nätverksträff kring Rädda Barnens material Stopp min kropp, samt hjälpa till att sprida kunskap om materialet ”Snacka tryggt”.
- BIG kommer att stötta upp projektledaren för Stärkta fritidsgårdar i utbildandet av tre fritidsgårdars personal i MVP- fritid. Vi kommer verka för att öka fritidsgårdspersonal och föreningsledares kunskap om våld och machokultur och hur de kan arbeta förebyggande kring dessa frågor.
- BIG ingår i arbetsgruppen för ”Shanazi hjältar Gävle”. Syfte är att rekrytera och utbilda ungdomar som lever i hederskulturer och vill skapa en förändring. Deras uppgift blir att agera förebilder och föra en dialog med ungdomar och vuxna som lever i en hedersrelaterad kontext. Målet är att på så vis få till en attitydförändring.

TRYGGARE FRITIDSMILJÖ

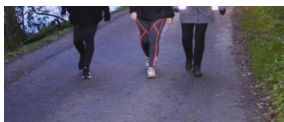
Idrottsrörelsen och övriga föreningslivet

- Vi kommer att erbjuda utbildning för ledare inom föreningslivet, bland annat för unga ledare som håller i lovaktiviteter för barn. Fokus i insatsen kommer att ligga på ledarskap och förhållningssätt som stärker friskfaktorerna kring barn och ungdomar.
- BIG erbjuder stöd till idrottsrörelsen och övriga föreningslivet i deras trygghetsarbete, genom specialanpassade utbildningar.

Samordning riskhelger

Vi samordnar arbetet vid de så kallade ”riskhelgerna”, i år riktar vi insatserna till grundskolans skolavslutning, Valborgsmässoafton och Gävle stadsfest. Medverkar gör polisen, socialtjänsten, vaktbolag, vuxenvandrargrupper med flera.

Vuxenvandrargrupper i stadsdelarna

Figur 10 föreställer tre personer som är ute och vuxenvandrar.

BIG kommer verka för att utöka antalet engagerade vuxna som kan vara ute och vuxenvandra i hela kommunen. Vi kommer att informera om vuxenvandring i olika sammanhang tex. föreningskvällar, stadsdelsnätverksträffar med ambition att få mer samverkan mellan föreningsliv, företagarna, civilsamhället och myndigheter.

Vi kommer erbjuda utbildningsinsatser som är relevanta för vuxenvandrare.

Ungas egenorganisering

BIG kommer arbeta med ungas egenorganisering och inflytande samt deras deltagande i demokratiska processer. Engagemang stärker sammanhållningen mellan människor och bidrar till ökad tillit. Genom detta ökar vi ungas tillhörighet till samhället vilket leder till mindre benägenhet till riskbeteende.

Fritidsgårdarna

Vi kommer att samordna och delta i de kontinuerliga fritidsgårdsföreståndarträffarna samt arrangera frukostträffar med föreståndarna ca en gång per månad.

BIG erbjuder stöd till fritidsgårdarnas föreståndare och personal genom ett coachande förhållningssätt. BIG stödjer dem i visionsarbetet (som Livsmiljö tagit fram) där trygghetsarbete och tillgänglighetsarbete bland annat ingår. Detta sker genom kontinuerliga möten med föreståndarna och utbildningsinsatser till personalgrupperna.

Medling vid brott

BIG kommer i samverkan med socialtjänstens förebyggande verksamhet arbeta för att antalet medlingar vid brott ska öka.

Under året kommer en representant på BIG och en från fältgruppen arbeta som medlare i de ärenden som kommer till medlingsverksamheten.

Nätverksledare

Syftet med ett nätverksmöte är att ge stöd till en familj eller en utsatt ungdom kring frågor som de upplever problematiska. En nätverksledare tar emot förfrågningar, planerar möte, bjuder in till nätverksmöte och leder mötet. Till nätverksmötet bjuds både brukarens professionella och privata nätverk in. En representant i BIG:s arbetsgrupp arbetar som nätverksledare i socialtjänstens nätverkslag.

Barngrupp på Grinden

En representant på BIG kommer under året att leda barngrupp på förebyggande enhetens verksamhet Grinden. Här får barn som till exempel har föräldrar som har ett missbruk en möjlighet att träffa andra barn i samma situation för att prata om sina upplevelser och hitta på roliga saker tillsammans.

Gävle den 2024-12-19

Anna-Karin Wågberg
Sperring Styrning och
stöd Gävle, ordförande

Pernilla Dalborg
Enheten för socialhållbarhet

Jens Gagge
Säkerhetsenheten
Styrning och stöd Gävle

Nanny Hörnqvist,
gruppledare BIG

Måns Jennehag
Polisen, Gäve

Marie Olsson
Utbildning Gävle

Anders Stenberg
Polisen Gävle

Camilla Vallgren
Välfärd Gävle

Linda Williams Mattsson
Livsmiljö Gävle

